

KS. WOJCIECH REBETA

Instytut Teologii Duchowości KUL

XXXII DNI DUCHOWOŚCI *LECTIO DIVINA*

W Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyło się w dniach: 23-24 listopada 2007 r. ogólnopolskie sympozjum pod hasłem „*Lectio divina*” Wpisane ono zostało w XXXII Dni Duchowości. Powitania zaproszonych na sympozjum prelegentów i gości dokonał dyrektor Instytutu Teologii Duchowości, ks. dr hab. Jarosław Popławski, prof. KUL. W sposób szczególny podkreślił obecność na sali zasłużonych dla rozwoju teologii duchowości Seniorów naszej Alma Mater, dziś emerytowanych, ks. prof. dr. hab. Jerzego Misiurka i ks. prof. dr. hab. Waleriana Słomki oraz wszystkich słuchaczy zgromadzonych w Auli im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W słowie wprowadzającym zostało podkreślone znaczenie lektury modlitewnej Pisma Świętego na przestrzeni dziejów, w tradycji Kościoła i liturgii, z odwołaniem się do autorytetu Soboru Watykańskiego II i Jana Pawła II. Oficjalnego otwarcia dokonał prodziekan Wydziału Teologii ks. dr hab. Marek Chmielewski, prof. KUL, który przywitał także członków Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości. Ksiądz Prodziekan, stawiając pytanie o racje, dla których Instytut Teologii Duchowości podejmuje tematykę *lectio divina*, właściwą przede wszystkim teologii biblijnej, powołał się na współczesne dokumenty Kościoła wyraźnie wskazujące na Słowo Boże jako pierwszorzędne źródło dojrzałej duchowości chrześcijańskiej oraz na konieczność praktyki modlitewnej w oparciu o Biblię. Pierwszej części obrad przewodniczył dr Stanisław Zarzycki SAC (ITDuch KUL), który zaprosił do stołu prezydialnego dr Zofię Pałubską (Lublin), ks. prał. Józefa Skorodiuka (Siedlce) i przedstawiciela doktorantów ITDuch ks. mgr. Wojciecha Rebetę.

Pierwszy wykład zatytułowany: *Lectio divina u źródeł wspólnoty eklezjalnej* wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk, kierownik Katedry Teologii Biblijnej w Instytucie Nauk Biblijnych KUL. Punktem wyjścia referatu była teza, że zanik medytowania i kontemplowania w oparciu o Słowo Boże prowadzi do zaniku Kościoła jako wspólnoty życia z Chrystusem i braćmi. Ksiądz Profesor wskazał na współczesne zagrożenia na płaszczyźnie wiary, jakimi są odbóstwienie i dezaktualizacja Jezusa Chrystusa. Przełamanie tych tendencji, zdaniem Pprelegenta, może nastąpić tylko przez doświadczenie spotkania z Jezusem jako Panem, żyjącym „tu i teraz”, co właśnie następuje w drodze *lectio divina*. Praktyka ta rodzi i umacnia wiarę, buduje miłość, napełnia radością i wnosi boskie życie Chrystusa w ziemską egzystencję uczniów. W odpowiedzi na zachętę autora referatu do dyskusji, głos zabrał ks. prof. W. Słomka, zastanawiając się nad precyzyjnym rozumieniem formy obecności Zmartwychwstałego w Kościele.

Po krótkiej przerwie, wykład pt. *Praktyka lectio divina w wymiarze historycznym* przedstawił ks. prof. J. Popławski, kierownik Katedry Historii Duchowości w ITDuch KUL. Autor referatu zaprezentował chronologiczne kształtowanie się praktyki lektury Biblii jako doświadczenia Słowa Bożego aż do uformowania się struktury typowej

dla *lectio divina*. Prelegent odwołał się najpierw do wybranych miejsc Starego i Nowego Testamentu, wskazujących na praktykę modlitewnej lektury Pisma. Omówił następnie czasy Ojców Kościoła, podając przykłady autorów działających zarówno na Wschodzie, jak i na Zachodzie oraz ukazał sposób i znaczenie lektury Pisma Świętego w życiu monastycznym. W zakończeniu swojego wystąpienia mówca stwierdził, że *lectio divina*, w charakterystycznej dla siebie formie, ukształtowane ostatecznie w średniowieczu, w epoce tej zaczyna jednakże stopniowo tracić na znaczeniu, stając się z biegiem czasu coraz bardziej teorią i odchodzi nieco w zapomnienie.

Po wykładzie uczestnicy sympozjum przeszli do kościoła akademickiego KUL, gdzie sprawowana była Eucharystia z udziałem 25 kapłanów pod przewodnictwem ks. prof. W. Słomki, który wygłosił okolicznościową homilię. Ksiądz Profesor oddał hołd zmarłemu przed 25. laty ks. Antoniemu Słomkowskiemu, Profesorowi i Rektorowi KUL, niestrudzonemu odnowicielowi uczelni po wojnie oraz twórcy struktur organizacyjnych, leżących u podstaw dzisiejszego Instytutu Teologii Duchowości. Celebrans wyraził pragnienie i potrzebę wyniesienia w przyszłości na ołtarze dawnego Rektora KUL, dodając zarazem, że sprawuje Mszę św. w tej właśnie intencji.

Po przerwie obiadowej wznowiono sesję, której przewodniczył dr Krzysztof Burski SSP (ITDuch KUL), zapraszając do stołu prezydialnego dr Elżbietę Matulewicz (Łódź) i doktoranta ITDuch o. mgr. Tadeusza Starca OFMCap. Pierwszy wykład w tej części dnia pt. *Program formacji integralnej w świetle Homilii na Ewangelie św. Grzegorza Wielkiego* wygłosił ks. prof. dr hab. Franciszek Drączkowski, kierownik Katedry Patrologii Greckiej w Instytucie Historii Kościoła KUL. Autor referatu wskazał najpierw na materiał źródłowy podejmowanego zagadnienia, jakim jest zbiór czterdziestu homilii Biskupa Rzymu, opartych na różnych perykopach Ewangelii. Motywem wiodącym tych mów jest, zdaniem prelegenta, program doskonalenia chrześcijańskiego, dokonujący się w trzech etapach: oczyszczenia, odrzucenia zła i nabywania dobra. Ksiądz Profesor przywoływał konkretne przejawy życia chrześcijańskiego, opisywane przez św. Grzegorza, jako owoce wyrastające na fundamencie przyjmowanego Słowa Bożego.

Kolejnym prelegentem był dr hab. Karol Klauza, prof. KUL, kierownik Katedry Teologii Ikony w Instytucie Teologii Dogmatycznej KUL, który wygłosił referat pt. *Lectio czy visio divina*. Autor wystąpienia podkreślił paralelizm pomiędzy *lectio* a *visio* na drodze wiary, zarówno poprzez Słowo, odwołujące się do widzenia, oglądania, jak i poprzez konkretny wizerunek, obraz, ikonę, które plastycznie ujmują treść Objawienia. Prelegent najpierw przedstawił Pawłową teologię widzenia, na podstawie licznych fragmentów Nowego Testamentu, a następnie, prezentując na ekranie Ikonostas domowy (Robert de Caluwe, 1980 r.), ukazał jego teologiczną głębię. Po tym wystąpieniu ogłoszono krótką przerwę.

Ostatnim prelegentem pierwszego dnia sympozjum był ks. dr Robert Muszyński (Lublin) referujący zagadnienie: *Lectio divina jako nowy powiew Duch'a w modlitwie osobistej*. Wystąpienie to, zgodnie z założeniem, jakie przedstawił mówca, miało charakter nie tyle teoretycznej refleksji nad *lectio divina*, co raczej pewnego odsłonięcia praktyki tego modlitewnego doświadczenia. Po zagadnieniach wstępnych, w których prelegent dał własne świadectwo dojrzewania przez Słowo, jak i przestrzegając przed powierzchowną, narzuconą przez schematy interpretacją Pisma Świętego, przystąpił do rozczytania fragmentu: Mk 1, 40-45 według metody *lectio divina*. Po etapie *lectio*, autor wystąpienia zaproponował wspólną refleksję nad tą perykopą, stawiając pomocnicze pytania (*meditatio*), jak i ukierunkował słuchaczy w dalszych

fazach (*contemplatio* i *actio*). Po skończonej analizie wywiązała się dyskusja z prele-gentem, w której głos zabrali kolejno: ks. dr K. Burski, ks. mgr W. Rebeta, ks. prof. F. Drączkowski, dr L. Wianowski, ks. prof. M. Chmielewski i mgr I. Kowalska (doktorantka ITDuch).

W drugim dniu sesji obradom przewodniczyła dr hab. Teresa Paszkowska SNMPN (ITDuch KUL), która zaprosiła do stołu prezydialnego ks. Tadeusza Kuşkę (Wodzi-sław Śląski), dr. Leszka Wianowskiego (Radom), dr. Jana Dąbrowskiego (Wrocław) i mgr Dorotę Łakotę (doktorantkę ITDuch). Pierwszy wykład, pt. *Lektura Biblii i do-świadczenie zbawienia w lectio divina*, wygłosił ks. dr hab. Stanisław Hareźga z Ka-tedry Egzegezy Pism Apostolskich Nowego Testamentu w Instytucie Nauk Biblijnych KUL. Wystąpienie składało się z trzech części. W pierwszej podkreślona została szczególna wartość Słowa Bożego, jako nie tyle orędzia o zbawieniu, ale orędzia będącego mocą zbawczą, tak jak niosą ją w sobie sakramenty. W drugiej części prelegent omawiał dwa pierwsze etapy *lectio divina*, *lectio* i *meditatio*, stanowiące fazę odkrycia i przyjęcia zbawczego Słowa. Trzecią część referatu stanowiła refleksja nad dalszymi etapami *lectio divina*, *oratio*, *contemplatio vel actio*, będącymi odpo-wiedzią człowieka na Boży dar. Bezpośrednio po prelekcji głos w dyskusji zabrał ks. prof. dr hab. W. Słomka, a także kilku księży studentów z diecezji przemyskiej.

Referat kończący Dni Duchowości, pt. *Ksiądz Antoni Słomkowski, prekursor akademickiej teologii duchowości w Polsce (1957-2007)*, zaprezentował ks. prof. M. Chmielewski, kierownik Katedry Teologii Duchowości w ITDuch KUL. Autor wystąpienia wskazał na kontekst i powód referowania życia oraz działalności dawne-go rektora KUL, jakimi są 50 lat, które mijają od czasu utworzenia, z inicjatywy ks. Słomkowskiego, Katedry Teologii Ascetycznej i Mistycznej na KUL-u, której założyciel był jednocześnie jej pierwszym kierownikiem. Wydarzenie to stało się fundamentem tworzących się struktur naukowo-dydaktycznych teologii duchowości w Polsce. Prelegent przedstawił niezwykle bogaty dorobek pracy ks. Słomkowskiego, ukazał liczne przeciwności, z którymi musiał się zmierzyć i oryginalność Jego podej-ścia metodologicznego w uprawianiu teologii duchowości. Wykład uświetniony został trzyminutowym, archiwalnym nagraniem wypowiedzi wielkiego Profesora.

Pod koniec sesji ks. prof. J. Popławski podziękował ks. prof. dr. hab. Jerzemu Misiurkowi za wieloletnią pracę i wybitne zasługi dydaktyczno-naukowe w Instytucie Teologii Duchowości KUL, w związku z przejściem Księdza Profesora na emeryturę. Słowa uznania dla Seniora skierował następnie, w imieniu Rady Wydziału Teologii, Ksiądz dziekan prof. dr hab. Jerzy Pałucki. Przedstawiciele studentów ITDuch wrę-czyli kwiaty i skromny upominek.

Ksiądz prof. J. Popławski podziękował wszystkim uczestnikom Dni Duchowości za zaangażowanie i zapowiedział tematykę przyszłorocznej sesji, która dotyczyć będzie postaci św. Pawła, w związku z ogłoszeniem przez Stolicę Apostolską Apos-tola Narodów Patronem roku 2008/2009, z racji dwóch tysięcy lat mijających od Jego narodzin. Zakończeniem tegorocznych Dni Duchowości było przejście wszyst-kich uczestników na korytarz uniwersytecki pod tablicę pamiątkową poświęconą Księdzu Rektorowi Słomkowskiemu, gdzie okolicznościową modlitwę poprowadził ks. prof. W. Słomka. Następnie członkowie Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości udali się na wewnętrzne spotkanie.